

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БҮРЯАДЫН АРАДАЙ СОНИН

Бүгэдэ арадай сонин

1921 оной
декабриин
21-нээ гарана

1998
сентябриин
5

Намарай эхин
сагаан бишэн
нарын
14
гарагай 7
СУББОТО
№ 163 (20004)
Газетын сэн хэлсээтэ

Мүнөөдэрэй
шухала
дсуудал

ЭЭЛЖЭЭТЭ АСУУДАЛНУУД... ХЭЗЭЭШЬЕ ШИИДХЭГДЭХЭ ЮМ ДАА?..

1. Правительствын ээлжээтэ зүблөөндэ финансын министрэй орлогшо Г.Шлыкова тоосоходоо, олзо гарша хоёрой тэнсүүриггүй байдал дээрэ тогтобо. Жэлэй бюджеттэ хараалагдаһан хэмжээнэй оройдоо 35 процент налог болон бусад түлбэрийн аргаар суглуулагдаһан байха юм. Тэрэниинь 532,1 млн. түхэриг болоно. Тэрэ тоодо республикын бюджеттэ 131,2 млн. түхэриг ороо гэхэ гү, али 31 процентээр бэелүүлэгдээ.

Тиймэһээ коммерческэ банкнуудһаа хэлсээнэй ёһоор мүнгэ татажа, хэрэглэмжынгээ зарим асуудалнуудые шийдхэхэ баатай болообди гэжэ элидхэлшэ мэдүүлээ. Тэрэшэлэн Правительствын зүгһөө үнэмшэлгын хүсөөр урьһаламжа хэрэглэгдэнэ. Хамта дээрэ иимэ кредит, урьһаламжаар 308,4 млн. түхэриг абтанхай. Зүгөөр зарим предпряти, эмхи зургаанууд урьһаар абһан мүнгөө аша үрэтэйгөөр хэрэглэжэ шаданагүй.

Иимэ шахардуу байдалай тохёолдоһон хадань республикын бюджетдээ имагтал эгээл шухала, хойшолуулашагүй хэрэгүүдтэ мүнгэн домологдоно. Гансахан салин түлбэридэ бюджетдэй 47 процент гаргашалагдаа. Гэбшье салинай асуудалые гүйсэд шийдхэхэ аргагүй байһаарбди.

Манай республикын Финансын министерство Россин Федерацийн Правительстватай хэлсээ баталжа, Федеральная бюджетдээ туһаламжа абаха аргатай болоо. Тэрэшэлэн 1996, 1997 онуудай салингай үриие хааха асуудалые Россин Правительство шийдхэлсэхэ уялга абанхай.

1999 оной бюджет тодорхойлохо хүдэлмэри энэ үедэ бэелүүлжэ байнабди гэжэ Г.Шлыкова дуулагда.

Тэрэнэй элидхэлые шүүмжэлэн хэлсэхэдээ, тус министерствын ажалые үндэрөөр сэгнэбзгүй. Ажалдань дутагдалнууд олон. Жэшээхэдэ, тухай адресаар домологдоһон мүнгэнэй зүбөөр гаргашалагдаһые шалганагүй, кредит, урьһаламжада Правительствын зүгһөө үнэмшэлгэ үгэхэдөө, заримдаа найдабаригүй хэрэгтэ, найдаалгүй предпряти, эмхи зургаануудта түшэглэнэ. Тэрэшэлэн бюджетдэй гаргашые бага болгохо гэнэн тодорхой хэмжээнүүд хүсэд бэелүүлэгдэнэгүй. Гүрэнэй инвестицидэ хараалагдаһан мүнгэн эгээл шухала хэрэгүүдтэ сар болзртоо шэглүүлэгдэнэгүй. Гэхэ мэтын хануулганууд Правительствын зүблөөнэй тогтоолдо оруулагдаба.

Буряадай Национальна банкын бодото байдал тушаа тэрэниие эрхилэгшэ Э.Дудина сонособо. Эгээл энэ үедэ панхаруутаһан банкын хүдэлмэрийн угаа харюусалгатай болоһониинь мэдээжэ. Зариман банкда найдахаяа болижо, мүнгэнэй эрьсэ имагтал гар үзүүрэй болгонхой. Республикада эрьсэдэ байһан бүхы мүнгэнэй 80 процент, тухайлахда, дэлгүүрэй худалдаа-наймаанда холигдожо, юрын хүнүүдэй хармаанһаа хармаанда ороно, гарана. Банкнуудай инкассаар муртэй мүнгэн эрьсэнгүй. Тиймэһээ Буряадай экономикын хэрэгтэ арадай мүнгэн муртэйгөөр хабаадуулагданагүй. Банкын зүгһөө кредит багаар үгтэнэ гэжэ зүблөөн дээрэ тэмдэглэгдэбэ.

Барилгын болон гэр байрын политикын талаар комитедэй түрүүлэгшэ С.Антонов тоосоходоо, сошордомо нэргылэмжэ дуулгаба. Барилгын индустри панхаруутажэ байна. Гусиноозёрскын болон Улаан-Удын хирпиисын заводууд үглөө-мүнөө зогсохо туйлдаа хүрөө. Тэрэшэлэн барилгын материалнуудые үйлэбэрилдэг предпрятинуудай акционернэ бүлгэмүүд болоһоной удаа хүршэ Эрхүүгэй областинхид акцинуудайнь контрольно пакедүүдые худалдажа абажархиһан байха юм. Тухайлбал, асбест, цемент үйлэбэрилдэг акционернэ бүлгэмэй бодото эзэниинь эрхүүгэйхид болонхой. Үглөөдэр нэрихэдэмнай, барилгымнай үндэһэн халбарие хүршэнэрнай эрхилээд, мандаа цемент, хирпиисэ үнэтэй сэнгээр худалдажа байха бшуу.

Мүнөө үедэ барилга хүдөөдэ зарим тэдыгээр ябуулагдана. Харин Улаан-Удэдэ барилгада мүнгэн домологдоногүй, кредит хэрэглэгдэнэгүй. Ушар тиймэһээ захил юрэдөө ороногүй.

Гэр байрын-коммунальна ажахын байдал ямар бэ, үбэлдэ ямараар бэлдэжэ байнаб гэнэн асуудалые зүбшэн хэлсээд, тогтоол соогоо тодорхой хэмжээнүүдые хараалба. Онсолбол, коммунальна үйлэбэрийн өөрын сэн, гаргаша дошолуулаха тодорхой ажал ябуулагдаха ёһотой, монополист-предпрятинуудай үйлэбэрилдэг дулаа, уһа, зайн галай үндэр үнэ сэнтэй тэмсэхэ өөрын баримтата эрилтэнүүдые табиха ёһотой.

Правительствын зүблөөн дээрэ бусад асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Үншэрһэн үхибүүдэй хуби заяае үргэлэмжын ашаар шийдхэхэ тушаа Буряад Республикын тухай Хуулийн проект тус зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Гэгээрэлэй министр С.Намсараев ханамжануудһаа хэлэжэ, проектдэ нэмэлтэ зүйлнүүдые оруулаа. Мүн муниципальна алба хаагшад тухай Буряад Республикын хуулийн проект мүн лэ зүбшэн хэлсэгдээ. Худалдаанай зүйлнүүдтэ налог тохохо хуулийн проектые Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо, финансын министр А.Ю.Налетов дурадахда. Хэрбээ тиймэ налог абтаха болобол, оршын 40 процент республикын бюджеттэ, 60 процент нютагай, город хотонуудай бюджеттэ үлэхэ ёһотой. Тус налогһоо ороһон мүнгэн имагтал социальна хэрэглэмжэдэ шэглүүлэгдэхээр хараалагдана. Өөһэдын үйлэбэрийн зүйлнүүдые худалдахадаа, бодото үнэ сэнһээ 5 процент налог абтаха гэжэ проект соо дурадахда.

Дурадахдаһан хуулинуудые Арадай Хурал хаража үзэхэ юм.

Зүблөөниие Правительствын Түрүүлэгшын уялгануудые дүүргэгшэ В.Агалов хүтэлбэрилөө. Асуудал бүхэндэ тэрэ тобшолол хэхэдээ, республикын экономика болон финансын шахардуу байдалые яжа дабаха тухай ханамжа, эрилтэнүүдээ зүблөөндэ хабаадагшадта мэдүүлээ. Правительствын зүгһөө эрилтэ, хиналта нуладала, министерствэнүүдэй шэнэ хүтэлбэрилэгшэд, хүдэлмэрилэгшэд энэ талаар эрид шууд эрилтэйтэйгээр саашадаа хүдэлхэ ёһотой гээд тэрэ хэлээ.

Николай НАМСАРАЕВ,
редакциин экономикын болон политикын
таһагые даагша.

ҮЕРЭЙ ХОХИДОЛ ЕХЭ

Улаан-Удэ хотын мэр Геннадий Айдаевай һүйдхэлтэ ушар тухай хэлэһэнэй ёһоор, «1993 оной үерэй хойшолонгуудые усадхалгын» дүршэлые хэрэглэн хүдэлөөгүй һаа, хохидол үшөөшье ехэ байха һэн. Тиймэһээ үерэй үедэ албанууд бэрхээр хүдэлөө гээд тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Улаан-Удэ хотын баруун бэеын гэр бүлэнүүд «Журалсалай гуламтануудай хамтын байра соо байгаа. Үертэ ороһон 43 хүн больницада ороо. Тэдэнэй 14-ниинь гэдэһэ доторой халдабарита үбшэндэ нэрбэгдээ. Энэ ушарта медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд уялгаяа хайнаар дүүргэжэ, үбшэнтэд булта эдэгээд, больницаһаа гаранхай.

Республикымнай абаралгын албан, гүрэнэй санэпиднадзор үерэй үедэ хайнаар хүдэлөө гээд тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мүн хүн зониие социальна талаар хамгаалгын таһаг, Буряадай Республиканска Улаан Хэрэглэнэй бүлгэм, Дотоодын хэрэгүүдэй таһагай эмхидхэлэй хүдэлмэри онсолотой. Жэшээлбэл, дотоодын хэрэгүүдэй таһагай хүдэлмэрилэгшэд уһанда ороод, орхигдоһон гэрнүүдые үдэр

һүнигүй харууһалаа. Үерэй үедэ эд зөөри хулууһа оройдоол 9 ушар тохёолдоо.

Улаан-Удэ хотын 44-дэхи хургуули үерһөө хохидоо гээд хэлэхэ хэрэгтэй. Тус хургуули гурбадахия иимэ ушарта абтаба гэшэ. Тиймэһээ энэ хургуулийн хаяа ханан үмхиржэ эхилээ. 44-дэхи хургуулида шэнэ байшан хэрэгтэй.

Үерэй хойшолонгуудые усадхалагада олон эмхи зургаанууд, предпрятинууд хабаадана. Тээд... Туһаламжа хүргэхэгүйбди гэнэн предпрятинуудшые бии. «Иимэ предпрятинуудта хотын захиргаанһаа нэгшье түхэри туһаламжа үгтэхэгүй», - гээд хотын мэр Геннадий Айдаев тэмдэглээ.

Гай гасаланда орогшодтс туһаламжа хүргэхэ тусхай счел нээгдэнхэй. Туһалаха хүсэлтэй предпрятинууд, озын хэрэг эрхилэлгын эмхинүүд үсөөн бэшэ гэжэ хананабди: **Получатель ГорФУ:**
р/с 4041081070000000001
БИК 048142001
ГРКЦ НБ РБ г.Улаан-Удэ
ИНН 0323056931

Борис БАЛДАНОВ.

КОММУНИСТНУУД ЭРИЛТЭНҮҮДЭЭ ТОДОРХОЙЛОНХОЙ

Байгша оной августын 28-да Коммунист партиин Буряад Республикын хороон пресс-конференци үнгэрһэн байна. Тус партиин Буряад Республикын хороонийе толгойлогшо Сергей Будажапов гүрэн доторхи байдал тухай партиингаа үзэл, ханал мэдүүлээ. Тэрэшэлэн С.Кириенкые тушаалһаа болжуулан ушар гүрэн доторнай муу байдалай тогтоод байһые гэршэлнэ гэжэ эндэ хэлэгдэбэ.

Эрэхэ октябриин 7-до үнгэрэгдэхэ Бүхээрссин буруушаалгын хэмжээ ябуулгада Б.Н. Ельциниие тушаалһаан буулгаха гол эрилтэ табигдаху юм. Зоной хунганан Федеральна Хуралда Правительстве мэдэлтэй болгохо эрилтэ КПРФ-гэй ЦК мүн табихаар хараална. **Светлана ЖИГИТОВА.**

Буряад Республикын Муйскын районой өөһэдын хүтэлбэрийн захиргаанай толгойлогшын хунгалтын ДУНГУУД

	Бүхыдөө	%
хунгагшадтай списогтэ оруулагдаһан хунгагшадтай тоо	11124	
хунгалтада хабаадаһан хунгагшадтай тоо	4691	42,2
Буряад Республикын Муйскын районой өөһэдын хүтэлбэрийн захиргаанай толгойлогшын тушаалда дэбжүүлэгдэнэн кандидатуудай нэрэ, обог, фамили		
1. ДОРЕНСКАЯ Галина Ивановна	60	1,28
2. КАРДАШ Александр Иванович	2538	54,1
3. КУЛЕШОВ Виталий Александрович	78	1,66
4. МАЛИКОВ Сергей Анатольевич	27	0,57
5. МЕЛЬНИЧЕНКО Владимир Васильевич	6	0,13
6. МУРЗИН Сергей Юрьевич	1579	33,66
7. СИЛАЕВ Николай Николаевич	173	3,69
Бүхы кандидатуудые буруушаһан хунгагшадтай дуу үгэлгын тоо	137	2,92

«Буряад Республикын өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай хунгалта тухай» Буряад Республикын Хуулийн 36-дахы статьятай зохидуулан, Александр Иванович КАРДАШ Буряад Республикын Муйскын районой өөһэдын хүтэлбэрийн захиргаанай толгойлогшоор хунгагдаа гэжэ окружной хунгуулийн комисси шийдхэбэ.

Окружной хунгуулийн
комиссиин түрүүлэгшэ
Окружной хунгуулийн
комиссиин секретарь

Н.Г.ГЕРАСИМОВА

А.П.ЯНЦ

ТОЛМИ

БУРЯАД ОРОНОЙ, Россин библиотекин ажалда гол хубитаяа оруулхан, олондо мэдээжэ библиотекин хүдэлмэрилэгшэ, бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ байхан Юрий Антонович Хараев энэ жэлдэ 70 наһаяа гүйсэхэ хэн. Манай ороной хото, хүдөө нютагуудта ехэ эрдэм бэлигтэй сэхээтэниие, үндэр бэетэй, найхан шарайтай энэ хүниие олон хүн найн мэдэхэ, таниха байгаа. Олон жэлдэ республиканска библиотекэдэ ябуулхан хүдэлмэринэ, тэрэнэй ухаан сэдхэлые, эдэбхи үүсхэлые Москвагай, Санкт-Петербургын, Россин бусад хотонуудай библиотекын ажалшад ходоодоо дэмжэдэг, үндэрөөр сэгнэдэг хэн.

1928 оной апрелиин 11-дэ Эрхүүгэй областин Боохоной районой Укыр нютагта Юрий Антонович түрэнэн юм. «Хамалган хашалтын сагай хүбүүд» гэгдэнэн Юрий Антонович дүү хүбүүдгээ хамта ехэ зобоо, туляа, гэгэшые мүхөөгөө үгтөөгүй.

Дээшээ нураха хүсэлтэй байхан хүбүүн Москвагай библиотечнэ институтта ороод, зохёохы үүсхэлтэй, нураха шуналтай байжа, оюутадай эрдэмтэй бүлгэмтэй эдэбхитэй гшүүн болоһон юм. Тэрэшэлэн хизаар шэнжэлэлгын библиографин асуудалта шэнжэлдэг байгаа. 1960 ондо институтта дүүргээд, бүхы наһаяа Горькин нэрэмжэтэ республиканска Эрдэмтэй (мүнөө Үндэрэн библиотекэ гэгдэдэг) библиотекэтэй холбоо бшуу.

Буряад оронойнгоо хүн зониие библиотекын зүгһөө аша туһатайгаар хангаха, библиотекын ажалай үүргые дээшлүүлхэ гэхэн зорилготойгоор ажаллаһан Ю.А.Хараев республикынгаа библиотекын ажалай гурим хубилгаа, хүдөө ажахын хүдэлмэришэдтэ тон дүгэ, ойлгосотой болгоо. ханаһанаа хүсэлдүүлдэг шанга зоригтой, ухаатай сэсэн хүтэлбэрилэгшэ байхан Юрий Антоновичой үүсхэлээр республика доторнай анха түрүүшынхиеэ хүдөө нютагай ажалшадые библиотекын хүдэлмэрин, мэдээсэлэй талаһаа хангалгын нэгэ ниитэ гурим байгуулагдажа, аймагай библиотекэ бүхэндэ хүдөө ажахын хүдэлмэришэдтэ туһалха үүргэтэй секторнууд бии болгогдоо бэлэй.

Энэ ажалайн дүй дүршэл

бүхы орон соомнай дамжуулагдажа, библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй ажал баяжуулаа, хүдөөгэй зонтой нягта холбоотой болгоо хэн.

байхан хүтэлбэрилэгшые, аргагүй найхан, дэлгэр сэдхэлтэй хүнэй абари зан, эрмэлзэл зориг харуулна бшуу. Тэрэ үедэ библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй Россин, зональна семинарнуудта, конференцинүүдтэ ошоходонь, манай эрхим хүтэлбэрилэгшын ажалай баян дүршэл олон дахин тэмдэглэгдэдэг, Росси дотор библиотекэнүүдэй ажалда нэбтэрүүлхээр дурадхагдадаг хэн.

Ниитэ ажабайдалай хүгжэлтэ өөрынгөө хубилалтануудые бүхы юумэндэ оруулаа. Тиймэнээ библиотекын халбари баһал хубилхан байна. Хүдөө ажахыда

Дурасхаал

АРАДТАА ХҮНДЭТЭЙ, АЖАЛША СЭДЬХЭЛТЭЙ ХЭН

Хэдэн жэлэй үнгэрхэн хойно энэ гуримай үндэрэн бааза дээрэ, мүн колхоз, совхозуудай түбэй библиотекэнүүдэй дэргэдэ эрдэм техникын мэдээсэлэй кабинедүүд, бюронууд мэдээсэлэй түбэй хүдөө ажахыгаар дүй дүршэл тухай олондо мэдээсэхэ зорилготойгоор хүдөө ажахын тусхай мэргэжэлтэд энэ референтскэ бүлэгүүдтэ оролсодог болоһон байна.

Наяад онуудта Буряад Республикын библиотекэнүүдэй ажалда Ю.А.Хараев зохёон байгуулхан, ажабайдалда нэбтэрүүлэгдэн системэнүүд хоорондын номуудай нэлгэлдээнэй (книгообмен) ёһо орон соомнай үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээ бэлэй. Тэрэ үедэ байгуулагдажа эхилхэн библиотекэнүүдэй түбэй ёһо гуримаар (ЦБС) ажаллажа эхилхэн эмхинүүдтэ энэ дүй дүршэл ехэ аша туһатай байгаа. Тэрэшэлэн ЦБС-эй нэгэ ниитэ номуудай жасые уншагшад аша үрэгтэйгөөр хэрэглэхэ аргуудта номуудые нэлгэлдээнэй ёһо ехэ найн үрэ нүлөө үзүүлхэн байна.

Дээрэ нэрлэгдэнэн шэнэ үүсхэлнүүдэинь, шэнэ онол аргуудайн заримнииньшье эндэ бэшэгдээ һаа, Ю.А.Хараев ажалай баян удхые, арадтаа солотой

болоһон хубилалтануудһаа, ЦБС-эй библиотечнэ жасые мүнгөөр хангалгын болуулагдаһан ушарһаа, мэргэжэлтэдые үсөөрүүлгэхээ болон бусад шалтагануудһаа болоһон, шэнэ арга үрэй харилсалнай эрилтээр ажалнайшье хубилаа. Гэгэшые Юрий Антоновичой бэелүүлхэн хүдэлмэри, ухаан бодол, эрмэлзэл зориг республикын, Россин библиотекэнүүдэй ажалда горитой нүлөө үзүүлхэн, ехэ аша туһа хүргэнэн байна. Бэлигтэй ударидагшын ажал түүхымнай хуудаһануудые шэмэглээ, баяжуулаа бшуу.

Ю.А.Хараевэй эгээл дуратай ажал библиотекын хизаар ороноо шэнжэлгын хүдэлмэритэй нягта холбоотой хэн. Энэ хүдэлмэри нэргээгдэжэ, уншагшаднай республикада ажаһуудаг зонийнгоо, буряад болон бусад арадуудайнгаа түүхээр, соёлоор, ёһо заншалуудаар һонирхожо эхилхэ гэжэ Юрий Антонович этигэдэг байгаа. Мүнөө энэ хүсэл эрмэлзэлын бэелүүлэгдэжэ байна. Библиотекэнүүдэй ажалшадай хүдэлмэридэ хизаар ороноо шэнжэлэгэ гол нуури эзэлдэг болонхой бшуу.

Хизаар ороноо шэнжэлэлгын библиографи

зохёолгодо бэлиг түгэлдэр хүтэлбэрилэгшэ ехэн хубитаяа оруулхан габьяатай. Библиографическа заабаринуудые зохёохо, бэшэхэ хэрэгтэ Юрий Антонович ехэ оролдолго гаргаа, өөрөө редактор байгаа.

Һүүлэй үедэ оюутадые «библиотекарь-хизаар ороноо шэнжэлэгшэ» гэхэн мэргэжэлээр бэлдэхэ хэрэгтэ ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр тэрэ хабаадаа, соёлой болон искусствын академиин (анхан институт байхан) библиотековедениин кафедрин доцентээр ажаллаа.

Ю.А.Хараевэй эрдэм шэнжэлгын хүдэлмэри ехэ үндэрөөр сэгнэгдэдэг юм. Ажабайдалтай холбоотой баримтануудтай хүдэлмэринүүдынь үзэл бодолой талаһаа эли тодоор батадхагданхай байна. Библиотекын ажалда зорюулагдаһан олон тоото эрдэмтэй хүдэлмэринүүдэй автор юм.

Зохёохы ажалай эдэбхи үүсхэлтэй, шанга хүсэл зоригтой, ханаһанаа бэелүүлдэг зантай, хүн зонтой

НАМАРАЙ ОРШУУЛГАНУУД

Деревья весело шумели,
Когда вернулась к ним весна;
И только ель одна меж нами
Была безмолвна и мрачна.
Деревья жалобно шумели
Когда настали холода;
Лишь ель молчала
равнодушно
И зеленела, как всегда.
А. ПЛЕЩЕЕВ.

Хабарай эрьжэ ерэхэдэ,
Хүшин шууялдаа могод;
Хасуури могон гансахан
Харлажа зогсоо, аширгуй,
Үбэлэй хүйтэнэй буухада,
Үнөөхил могод гэмшэлдээ;
Харин тэрээхэн хасууриин
Хэбээрээ ногоорхош жэгтэй хэн.
А. ПЛЕЩЕЕВ.

Осень! Обсыпается
весь наш бедный сад,
Листья пожелтые по ветру летят.
Лишь в дали красуются,
там, на дне долины,
Кисти ярко-красные
вянущих рябин...
А. ТОЛСТОЙ.

Намар! Хайран сээрлиг
набшаяа нэгсэрээ,
Намаавнь халхин тууна
абьяастай.
Гансал тэндэ,
шарлаһан нугын
оворто,
Гашуухан ульянгирай
улайран байхань
абааштай.
А. ТОЛСТОЙ.

(Из романа «Евгений
Онегин» А.Пушкина)

Уж небо осенью дышало,
Уж реже солнышко блистало,
Короче становился день,
Лесов таинственная сень
С печальным шумом обнажалась,
Ложился на поля туман,
Гусей крикливых караван
Тянулся к югу: приближалась
Довольно скучная пора:
Стоял ноябрь уж у двора...
А. ПУШКИН.

Отторгойи амисхаал
һэрюухэн болоһоор үнийнэй,
Оройдонь паранайшье
яларха хомор,
Ошоһоор ошоно, үдэр,
хоногууд ходооров,
Оймнай хайран нэмэргээ
сэлихэй.
Ужам пугаар сэгхир
манан хульбэри,
Урда зүг руу галуун
хамбы шэглэхэй,
Уншарагта дуугая татан
тэрэ холодоно:
Урдамнай-ноябрь, уйтгай
хаһа гүлэл хэ.
А. ПУШКИН.

Намарай намжаа найхан
хаһада зорюулагдаһан
шүлэгүүдые бэлиттэй
журналист, шуумжэлэгшэ
Баярма ДЫМБРЫЛОВА
буряадшалһан байна.

Оюна РЫГЗЕНОВА,
Буряад Республикын
Үндэрэн библиотекын
хүдэлмэрилэгшэ.

МЭДЭЛШЭ ГУРБАН

(Монгол арагай үльгэр)

Урдын урда сагта үншэн гурбан үхибүүд ажагуугаа хэн ха. Тэдэндэ тугалтай ганса үнээнхээ бэшэ юншые үгы байгаа. Гурбан хүүгэд үнээнэйнгээ гурбан хүхые нэгэ нэгээр хүхэдэг, тугалынь дүрбэдэхи хүхыень хүхэжэ амидардаг хэн ха.

Бэлшээридэ гарахан үнээнйнь нэгэтэ бусажа ерэбэгүй. Гурбан хүүгэд үнээгээ нэгэ үдэр хүлээбэ. Ерэбэгүй тэрэн. Хоёр үдэр хүлээбэ - баһа ерэбэгүй. Гурбадахи үдэрын тугалынь туража үхэбэ.

Гурбан хүүгэд үнээгээ бэдэржэ, ноёнойдо ошобо. Ноён тэрэ гурбанда шанахан дала эдюулбэ. Гурбан хүүгэд мяха эдижэ оробо. Тиигэжэ байтараа ахань: «Энэ манай мяхан байна», - гэжэрхибэ.

- Энэшни үнээнэй дала байна, - гэбэ дунда хүбүүниинь. «Манай мяхан, манай үнээнэй дала байнал», - гэжэ эгээл багань дуугарба. Тиихэлээрнь ноён:

- Энэ далые танай үнээнэй гэжэ таанад яагаад мэдэбэт? - гэбэ. - Таагаабди даа, - гэлдэбэ хүбүүд.

- Таанад юумэ таахадаа, бэрхэнүүд аалтайт? - гэбэ ноён.

- Тухайлжал болохобди, - гэбэ хүбүүд. Ноён түргэдэжэ: «Тиимэ юм наа, таанар газаа гараад байгтылши даа», - гээд, гурбан шаажан аяга хүмэрюулжэ табяад: - «Орогтылши наашаа», - гэбэ.

Тэдэнэй орожо ерэхэдэ: - Саада захын аяга соо юун бииб? - гэжэ хаан асууба.

- Моро монсогорхон юумэн байна, - гэжэ ахань харюусаба.

- Шабшарахан юумэн байна, - гэжэ дунда хүбүүн хэлэбэ. Харин бага хүбүүн:

- Моро монсогор аад, шабшарахан наа, борбиллоогой

үндэгэн бэээ, - гэбэ.

Ноёной абаад харахада, үнэхөөрөө борбиллоогой үндэгэн байба.

- Заа, тиигэбэл дунда аяга соо юун бии гээшэб? - гэжэ ноён асууба. Дунда хүбүүн тиихэдэнь:

- Аб амтатайхан юумэн байна, - гэбэ. Бага хүбүүн тодожо абаһаар: - Уб улаан аад, аб амтатайхан хадаа алим жэмэс бэээ, - гэхэлээрээ, баһал таажархиба.

- Наада захын аяга соо ямаршануу юумэн байнаб? - гэжэ хаанай асуухада: «Түхэрээн хэлбэртэй юумэн байна», - гэбэ ахахүбүүниинь. Дунда хүбүүн:

- Дундаа дүрбэлжэн нүхэтэй юумэн байна, - гэбэ.

- Түхэрээн хэлбэртэй аад, дундаа дүрбэлжэн нүхэтэй бол гуулин мүнгэн (монетэ) бэээ, - гэбэ бага хүбүүн. Иигэжэ гурбан аяга соо байһан юумые гурбан үншэн хүбүүд бүгэдыень таажархиба.

Иимэ мэдэлшэ гурбан хүбүүдые ноён хүндэлхэ гэжэ шиидэбэ. Тиигээд хони гаргуулжа, гүү наалгажа, гэр барюулжа, найр наада хэбэ. Тиигэхынгээ тэндэ ноён зарасадаа: «Тэдэ гурбанай юун гэжэ хөөрэлдэжэ байһание дууһыень шагнаад, намда хэлэхэш», - гэжэ захирба. Зарасын ошоод шагнан гэхэдэ, иигэжэ тэдэнэр хэлсэжэ хууба. «Айрагыньше айраг юм байна, зүгөөр хүнэй шуһатай байна. Мяханииньше мяханлэ юм байна, тээд нохойн лэ юм байна. Ноёншые ноён лэ юм бэээ,

зүгөөр хитадай хүбүүн юм ха юм», - гэжэ гурбан хүбүүд хөөрэлдэжэ хууба. Дуулаһанаа зараса дууһыень ноёндoo айладхаба.

Ноён уурлаад, хонишондоо ошожо: - Ши намда нохойн мяха үгөө хэн гүш? - гэбэ. Хонишониинь: «Үгы ааб даа, үгы. Тэрэ хонин үшөө хурьган байхадаа үншэрөөд, нохойн хүхэ хүхэжэ, эхэ болоо бэлэй даа», - гэбэ.

Ноён адуушандаа ошожо: - Ши намда айрагай орондо хүнэй шуһа үгөө гүш? - гэбэ. Адуушаниинь:

- Мори ургалжа байхадаа, гараа адажа, шуһаа гаргаа нэмби. Шуһамниуһа руу дуһаа бэлэй. Тэндэһээ гүүнүүд уһалжа байһан юм лэ даа, - гэбэ.

Ноён гэртээ ерэжэ, эхэхээ: - Би ямар хүнэй үри хүнбиб? - гэжэ хураба. «Түрэнэн эсэгэшни хитад хүн байгаа юм», - гэхэдэнь, ноён урмаа хухаржа, гутажа, гурбан үншэн хүбүүдэй үнэе хулуужа эдихэнээ мэдэрбэ. Тиигээд тэдэ гурбан хүбүүдэй эгээл ахыень ноён, хоёр дүүень түшэмэлнүүд болгоод, өөрөө эгээлэй сүлөөтэ хүн боложо, амар жаргалангаа эдлэжэ хуугаа хэн гэхэ.

В. ТОКТОХОЕВА
Эршүүлбэ

Һаяхан Бүгэдэ буряадуудай үндэһэн соёлой эблэлэй Президент Д.Н.Д. Дугаров, Буряад арадай Конгрессэй Президент Е.М. Егоров түрүүтэй ниитын эдэбхитэд, Шэнэхээнэй буряадуудай түлөөлэгшэд, бусад зон дахинаа сугларжа, буряад арадай ниитын бэлигтэй ажал ябуулагша, сэрэгэй мэдээжэ генерал байһан Үржэн Гармаевай түрэнөөр 110 жэлэй ойдо

110 ЖЭЛЭЙНЬ ОЙЕ УГТАХА

зорюулагдаһан хэмжээ ябуулгануудта бэлдэлгын асуудалинуудые зүбшэн хэлсэһэн байба.

Эндэ сугларһан эмхидхэлэй комиссиин зүбшэһэн суглаанай протоколой ёһоор (августын 24-нэй) байгша оной октябриин 8-наа 11 хүрэтэр Үржэн Гармаевай дурасхаалта үдэшэдэ хабаатай уулзалганууд, «Тоонто нотагаа бусалга» гэхэн ёһолол, М.Хангаловай нэрэмжэтэ музейтэй, Ивалгын дасантай, Байгал далайтай айлшадай танилсалга, эрдэмтэдэй конференци үнгэрэгэдэ хөөр хараалагданхай.

Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Е.К. Ханхалаев, ВАРК-ын Президент Д.Н.Д. Дугаров, Шэтын областиин Бооржын аймагай захиргаанай толгойлогшо А.И. Гурулев, Агын автономито округой захиргаанай толгойлогшо, Россиин Федеральна Суглаанай Федерациин Сөвөдэй гэшүүн

Б.Б. Жамсуев, Буряад арадай Конгрессэй Президент Е.М. Егоров, Буряад Республикын нуралсалай болон эрдэм ухаанай министр С.Д. Намсараев, соёлой министр Е.Б. Раднаева, Улаан-Үдэ хотын захиргаанай толгойлогшо Г.А. Айдаев, республикын Арадай Хуралай комитэдэй түрүүлэгшэ В.Ж. Цыремпилов, «Алхана» эблэлэй түрүүлэгшэ Б.Д. Аюшеев, Шэнэхээнэй буряадуудай нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Цэдэнэй Түгдэм, түүүхын эрдэмэй докториууд, профессориууд Ш.Б. Чимитдоржиев, Л.В. Курас, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор, профессор Л.Д. Шагдаров гэгшэд эмхидхэлэй комиссиин гэшүүд болохой.

Түрэл арадайнгаа түүүхэ нэргээхэ хэрэгтэ Үржэн Гармаевай дурасхаалта үдэһын хэмжээ ябуулганууд үлөөлхэ байха.

Бэлигма ДОРЖИЕВА.

Сэсэн Сэнгэ

ШЭХЭ ДҮЛИИ ДАРГАНАР

Буряад ороноймнай аймагууд руу зурыһан дардам харгынүүдаар хэды олон машина, техникэ хүндэлдэдэг гэшэб! Тэдэнэй дунда хэдэн хүн зоние нуулган мантан томо автобусууд... Эдэ бүгэдые урдандаа гэхэ юм гү, арбаад жэлэй урда тээ хараа наа, урмашан баясахал байгаабди. Харин мүнөө... юун болоноб даа? Хайшаа тэгүүлжэ эхилээбиди гэхэн бодолдо эзэлүүдгүй абтаха баатай бологдоо. Юуб гэхэдэ, ажалайнгаа хэрэгээр республикын алишые аймаг, нотаг нуганууд руу ябагдаһан гэшэ. Энэ удаа Түнхэнэй аймагай Аршаан руу ошохо гэхэн маршрудау автобус руу оробоб. Үргэн салуу автобус соо хүнүүд үсөөн. Яагаа хонин

юм: «Аршаан тосхон руу ошохо болоходо, хододоо зон олон байдаг бэшэ хэн гү», - гэхэн бодолдо абтанаб. Уданшыегүй энэ асуудални өөрөө тобойжо гаража ерэбэл даа.

Ушар байдалынь элирүүлхэдэ, аймагай алишые нотагай үндэр наһатай болоһон үбгэд, хүгшэд автобусуудта хууха эрхэгүй болоһон байба ха юм. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр автобусто хуухадаа, харгын мүнгэ түлэхэ болоно бшуу. «Бүхы наһан соогоо гэхээр хүдэлжэ олоһон пенсимнай хаанаашые хүрэнэгүй. Иишэ-тиишээ ошохо хэрэгэй гарахада, автобусто хуухадаа, мүнгэ түлэхэ болонобди. Энэмнай бага мүнгэн бэшэл. Жэшэнь, Зүүн-Мүрэнһөө гү, али Аршаан

тосхонһоо аймагай түб Хэрэн ошохо болоходос, арбаад

түхэриг түлэхэ бологдоно. Урдандаа түлбэриггүйгөөр ябахадаа, тэрээхэн мүнгээ алманхай, аша гүшанартаа конфетэ, печени, пряник абажа ерэдэг хэмди», - гэжэ бүхы тосхонуудай пенсионернүүдтон зүб гомдол баряа бэлэй

Сэхыень хэлэхэдэ, эдэ бүгэдые ойлгожо, хаража, мэдэжэ хууһан аймагай захиргаанай толгойлогшо Б.Ш. Ускеев, Ажалай ветерануудай сөвөдэй түрүүлэгшэ А.Ф. Шёрстов болоод, мүн зоние социальна талаар хамгаалха таһагай хүтэлбэрилэгшэдэдэ бүгэдые болохо тээшэнь шиидхэжэ шадаха эрхэтэй ха юм. Тиийһээ тиитэрээ аймагайнгаа үндэр наһатайшуулай ажабайдал,

ажагуудал найжаруулхын, «Ветеранууд тухай» гэхэн

Хуули хэрэг, дээрэнь бэелүүлхын түлөө оролдохо нангин уялгадаа хайша хэрэгээр хандаһан ябадал болоно гээд тобшолхо хэрэгтэй.

Аймагай дарга-хүтэлбэрилэгшэдөөр хунгагдаһан таанад хадаа хүнгэн машинадаа хуугаад, тооһо шорой хойноо бурьюулан, дуратай тээшээ гүйлгэжэ арилшанат. Тиигэжэ ябахадаа, үндэр наһатандаа ханаагаа табина гэшэ гүт? Үгы даа, үгы.

Аймагай хүтэлбэрилэгшэд, арадай хунгамалнууд, энээхэн асуудал сесси, зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, аймагайнгаа автопредприяти таанадтаа даалгагдахаяа болиһон

даргые урижа, үбгэд хүгшэдөө урда мэтэ түлбэриггүйгөөр аян замдаа ябажа байха шиидхэбэри дары түргэн абахыетнай дурадханаб.

Республикын зарим аймагуудай хүтэлбэрилэгшэдэй нотагайнгаа үндэр наһатайшуулда шадаха зэргээрээ али болохо туһаламжа, тэдхэмжэ үзүүлжэ байдагынь мэдээжэ юм. Жэшэнь, Баргажанай, Хурамхаанай, Хэжэнгын, Хягтын болон бусад аймагуудай үндэр наһатайшуул харгы замдаа түлбэриггүйгөөр ябадаг гэжэ ойлгыт. Эдэ бүгэдые республикын ветерануудай Сөвөдэй пленум дээрэ дуулаһан, шагнаһан аймагай сөвөдэй түрүүлэгшэ нэрэтэй Шёрстов-һээ яахадаа эдэ бүгэдэдэ абяа аниргүй - «шэхэ дүлии» болошоод, «намһаа саагуур»... гээд хууха болообта гэжэ асууха болонобди.

СЭСЭН СЭНГЭ.

байгал шадарай нютагуудта

БЭЛЭДХЭЛ ЭХИЛЭНХЭЙ

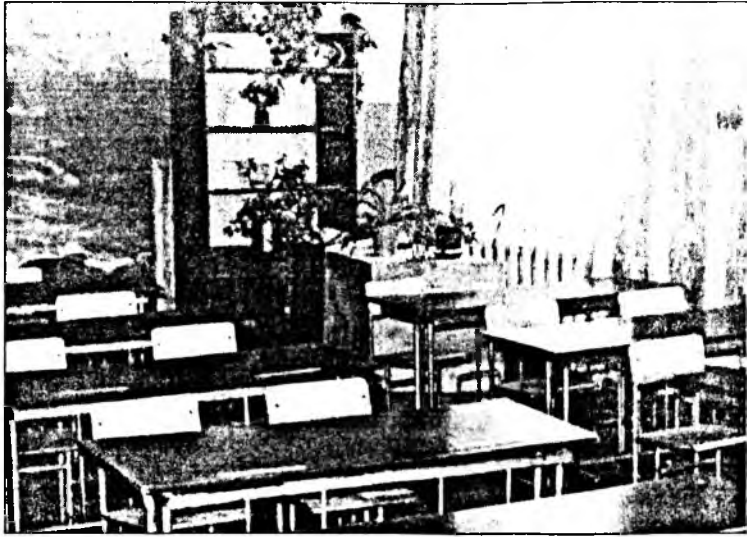
Манай республикын 5 аймаг, тэдэнэй тоодо Түнхэнэй аймаг энэ жэл 75 жэлэйнгээ ой тэмдэглэжэ байна. Түнхэнэйхид энэ хайндэрөө үргэнөөр тэмдэглэхэ гэжэ хараалаа нэн. Тус хэмжээ ябуулгануудай гол хубинь октябрийн 3-4-дэ Хэрэн нууринда үнгэргэгдэхэ. Мүнөө үедэ аймагай соёлой тагаг ехэхэн программа бэлдэжэ байна. Эндэ Түнхэнһөө угтай мэдээжэ, суутай хүнүүд уригдаха. «Мүнгэнэй байгаа наа, үшөөл гоё программа табиха нэмди», - гэжэ соёлой тагагайхид хэлээ нэн.

Хэрбээ мүнгэ алтаар тулалха гэбэл, Хэрэн нууринда аймагай захиргаанда гү, али Улаан-Үдэ хотодо түнхэнэйхидэй «Саяан» эблэлдэ хандаха аргатайт.

ТЭНГЭРИЙН БУУДАЛАЙ ХОЙШОЛОН

Аймагай Хэрэн, Хужар болон Шэмхэ нууринуудай зон байгаалийн хүрөөтэй үзэгдэлтэй ушарба. Сэлмэг үдэр байтараа, гэнтэ үүлэн сугларжа, шанга сахилгаан болобо. Сахилгаанай үедэ нэгэ аилай үбһэтэй сарай дээрэ буудал буугаад шатажа байтарнь, хүршэнэрын обёоржо унтараагаа. Олон аилай үнгэтэ телевизорнууд, холодильнигууд, электротүхээрэлгэнүүд хэрэгсэлһээ гаргагдаба.

Борис БАЛДАНОВ.

НУРГУУЛИНУУДА - ХОН-ЖЭН

Сентябрийн 1-дэ хотымнай нургуулинууд заншалаа алдангүй, үхибүүдэ суглуулаашье наа, мүнөө дээрээ хүдэлмэриез тогтоонхой. Юуб гэхэдэ, багшанарта дэбтэр шалгалгын болон класс хүтэлбэрлгын, кабинет шэмэглэлгын ажалай түлөө мүнгэн түлэгдэхээ болёо, тиимэһээ багшын салингай хэмжээн бага саанаа бүри бага болоо, тэдшье салингын саг соогоо түлэгдэдэггүй бшуу.

Мүнөө дээрээ олонхи нургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэд буруушаалгын хэмжээ ябуулга дэмжэбэ. Сентябрьин 7-до хэшээлнүүд дахинаа эхилхэ. Хэрбээ багшанарай эрилтэнүүдые Россия Федерациин Правительство хараада абангүй, 600-дахи дугаарай Тогтоолоо хүсэндөө оруулаа наань, октябрь нарада багшанар дахин булалгаалха хүсэлтэй.

Дыжит МАРХАДАЕВА. Гомбо Самбяловой фото.

ТУНА ХҮРГЭГДЭХЭ, ЗҮГӨӨР...

«Шэнгэжэ байхан зоной абарал өөһэдын гартга» гэхэн уряатайгаар Хурамхаанай аймагай Бархан нютагай зүблөөн үнгэрхэн байна. Юуб гэхэдэ, тус нютагай бүхы шахуу сабшалан ухан доро орожо налаа, тиимэһээ эндэхи зон үхэр малаа худалдажа эхилэнхэй бшуу. Тус зүблөөндэ үерэй хойшолонгуудые усадхаха талаар штаб эмхидхэгдээ. Нютагай захиргаанай зайхан Б.З.Хоргановай хэлэһээр, хохидолдо ороһон зондо туна хүргэгдэхэ, зүгөөр тэдэнэр өөһэдөө миин хараад нуухагүй, арга хүртаяа бэдэрэлсэхэ баатай болоно. Юундэб гэхэдэ, өөһэдһөөн бэшэ хэншье тэдэндэ ханаагаа ехээр зобохогүй хая юм.

Б. ДОНДУПОВ, штатнабшэ корп.

Хурамхаанай аймагай Бархан нютаг.

ҮЕРЭЙ ХОЙШОЛОНГУУДНАА НЭРГЫЛЭГТЭЙ!

Республикымтай олон аймагууд уһацай үертэ абтажэ, бэрхэшэ байдалда ороо. Гадна иимэ эрхэ байдалда халдабарита үбшэнүүд хүсэрдэг аюултай.

Тухай орион байдалда санитарно-эпидемиологическа албанайхид ханаагаа табиха, хүн зоние элдэб үбшэнһөө нэргылхээ оролдонод. Бог шорой хаядаг газарнууд болон туаледүүд уһанай үертэ абтажэ, хүнэй бэдэ хоротой микробуудые ехээр тараана. Гэхтэй хамта огородой эдэи, жэмсүүд болон фруктууд дээрэ гэдэһэнэй халдабарита үбшэнүүдые хүсэрдэг микробууд дайралдана. Тиимэһээ эдэ бусадые хэрэглэхэдэ, заал наа бусалхан уһаар угааха ёһотой.

Бусалхангүй, краһаа абан саару уһа огтоо хэрэглэхгүй. Иимэ уһан болбол үбшэ хүрэгдэг микробуудые үсхэдэ оһолтой юм.

Ямаршье эдэ хоол бэлдэхэдэ, тэдэнэ хатуун, бусалхан уһаар хайнаар угааха хэрэгтэй гэжэ үшөө дахин дабтая. Юундэб гэхэдэ, халдабарита үбшэ үүдхэшэ микробууд 3-7 үдэрэй туриада үбшэ хүрэгдэг шэлжээ алдадаггүй юм. Тиимэһээ "хүсэд буйлуулга" даагүй эдэ хоол, уһанда абтан огородой эдэи болон жэмсүүдые дэлгүүр дээрэ абташэжа худалдаха ёһогүй.

Бэвэнгээ арюун эсбэрые хайнаар сахиха ябаагүй наа, али гараа угаангүй эдэ хоол бэлдэхэ болоо наа, халдабарита үбшэнэй аюулда абтажэ болохот.

Иимэ үбшэнһөө нэргылхэ хоол наа, али хоол бэлдэхынгээ урдэ тээ заатагүй мьлтэй уһаар гараа угааха хэрэгтэй.

Халдабарита үбшэндэ үхэ бүүдэй ехээр абтадаг ушарнууд олоор дайралдадаг. Тиимэһээ хүүгэдые муухай шалбаагай уһан соо наадууланай хэрэггүй гэжэ хануулаа.

Уһанда абтан огородой эдэи болон жэмсүүдые дэлгүүр дээрэ шусаар дайралдадаг. Тиимэһээ тэндэ болгоомжотой ябахы хэрэгтэй бишуу даа.

Аяга шанага болон үхиб, дай наада хайнуудые нэгэ литр уһанда 5 грамм хлорамин хэжэ угаагаа наа, хайн гэши.

Гэртээ мьлтэй болон содотой уһа хэрэглэжэ, гэрээ эсбэрлэхэ, угааха юм. 10 литр уһанда 100 грамм мьлтэ болон 100 грамм содо хэжэ хэрэгтэй, үгынаа, 1 литр уһанда 10 грамм хлорамин хэрэглэхэ. Эдэ мьтые хажуугаархи аптекинуудхэ худалдажа абахада болоно.

Уһанай бага хэмжээндэ ороходонь, газар досоо байдалаа заатагүй дезинфицици зүйлүүдээр эсбэрлэжэ, халдабарита микробуудые хюдаха хэрэгтэй.

Эдэ мьтые сахиха ябааг өөрыгөө болон орион тойронхи байдалаа халдабарита үбшэнһөө нэргылхэт!

Госсанэпиднадзорой мэдээлнүүдые хэрэгтэй Светлана ЖИГЖИТОВА бэлдэбэ.

ХОТЫН ХАРГЫН ХОНХОСОГУУД

Улаан-Үдэ хотодомнай муу харгынүүд наа боложо, хүнүүд олоор гэмтэдэг, харгын аюул болодог гэшэ. Тиин наяхан Каландаришвилиин болон Смолиной гудамжануудай уулзуур дээрэ нэгэ ехэ гэгшын хонхосог бии болошоо. Мүн Балтахиновай гудамжаар Кировэй буудал дээрэ иимэ нүхэнүүд олон юм. Тэдэ заһабарилагдадагыггүй, үнөөхил мүнгэн үгы шалтагаан юм гү даа. Тэдэ хүнүүдэй ами наһан, машинануудшье хайратайл даа. Нэгэ аргань олдохогүй юм гү?

Дыжит МАРХАДАЕВА. Аркадий БАТОМУНКУЕВАЙ фото.

Хайрата аша басаган ЮЛИИН аюулда орожо, наһа бараһан ушараар советэй түрүүлэгшэ, Буряадай гүрэнэй хүдөө ажыхын академиин проректор В.Д.Раднатаровта, гэр бүлэдэнь Буряад Республикын Президентын дэргэдэхи аграрна реформын талаар Совет гүнзэгы шаналал гашуудалаа мэдүүнэ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

<p>Ахамад редактор А.Л.АНГАРХАЕВ РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: Б.М.Ж.БАЛДАНОВ (ахамад редакторай орлогшо), Г.Х.ДАШЕЕВА (ахамад редакторай орлогшо), Б.В.ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ (харюусалгата секретарь), А.Г.ЛУБСАНОВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), Д.Д.СУНДАРОН, таһагуудые дааглад: Н.Д.НАМСАРАЕВ, Т.В.САМБЯЛОВА, Д.Ш.ХУБИТУЕВ, А.Д.ТАПХАЕВ; В.И.ПИНТАЕВ (хэблэлэй директор).</p>	<p>Манай адрес: 670000, Улаан-Үдэ, Каландаришвилиин үйлсэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.</p>	<p>Газет хэблэлэй 1 хууданан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэблэг 3350 (хамта 20.000). Хэблэлдэ туншаагдаһан сар 17.00.</p>	<p>"Республиканска типографи" гэхэн АО-до газет хэблэлдэ. Директорийн телефон: 21-40-45. Б-0079-дхи номертойгоор бүрихэлдэ абтанхай. Заказ № 8412</p>
<p>Редакциин телефонууд: ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-68-08, 21-64-36, харюусалгата секретариин - 21-50-52, секретариин - 21-50-52, таһагууд: экономикын болон политикын - 21-55-97 (даагшань), 21-63-86, соёлой, түүхын болон залуушуулай - 21-54-93 (даагшань), 21-57-63, 21-69-58, 21-60-21, мэдээлэл болон рекламн - 21-62-62, 21-67-81, хэблэлэй - 21-33-61, оператор-корректорнүүдэй - 21-61-35, фотокорреспондентнүүдэй - 21-33-61, компьютерна түбэй - 21-66-76, корпунктын - 21-34-05.</p> <p>"Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 21-49-94, бухгалтери - 21-23-67, вахта - 21-60-91.</p> <p>Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нютагай нэрнүүдэй бэшэлые хазагайруулан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциин ханамжа автарайхитай адли бэшэ байжа магад.</p>			